

Tietosuojaseloste; Schengenin tietojärjestelmän kansallinen järjestelmä

1 Rekisterinpitäjä

Poliisihallitus

Postiosoite: PL 1000, 02151 Espoo

Käyntiosoite: Vuorimiehentie 3, Espoo

Puhelin: 0295 480 181 (vaihde)

Sähköposti: kirjaamo.poliisihallitus@poliisi.fi

2 Yhteyshenkilö tietosuoja-asioissa

Poliisihallitus

Päivi Laaksonen, ylitarkastaja

Yhteystiedot: Ks. kohta 1

3 Poliisin tietosuojavastaava

Poliisihallitus

Harri Kukkola, ylitarkastaja

Yhteystiedot: Ks. kohta 1

4 Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste

Poliisi käsittelee henkilötietoja poliisin lakisääteisten tehtävien suorittamiseksi, lakisääteisten velvoitteiden noudattamiseksi ja poliisille kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi tietosuojalainsäädännössä säädettyjen edellytysten täyttyessä. Tietosuojalainsäädännön mukaan lakisäätäinen velvoite voi perustua vain Euroopan unionin tai jonkin jäsenvaltion lakiin ja julkinen valta on täytynyt antaa lailla tai muilla oikeudellisilla säännöksillä.

Poliisin henkilötietojen käsittelystä ja käsittelyn oikeusperusteista liittyy Schengenin tietojärjestelmän kansalliseen järjestelmään säädetään seuraavissa laeissa: laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa (616/2019, jäljempänä poliisin henkilötietolaki), laki henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja

kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä (1054/2018, jäljempänä rikosasioiden tietosuojalaki) sekä SIS-asetuksilla.

SIS-asetuksilla tarkoitetaan seuraavia Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksia:

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1860 Schengenin tietojärjestelmän käytöstä laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseksi (jäljempänä palauttamisasetus)
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1861 Schengenin tietojärjestelmän (SIS) perustamisesta, toiminnasta ja käytöstä rajatarkastuksissa, Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen muuttamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1987/2006 muuttamisesta ja kumoamisesta (jäljempänä rajatarkastusasetus)
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1862 Schengenin tietojärjestelmän (SIS) perustamisesta, toiminnasta ja käytöstä poliisiyhteistyössä ja rikosasioissa tehtävässä oikeudellisessa yhteistyössä, neuvoston päätöksen 2007/533/YOS muuttamisesta ja kumoamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1986/2006 ja komission päätöksen 2010/261/EU kumoamisesta (jäljempänä poliisiyhteistyöasetus).

5 Henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset, rekisteröityjen ryhmät ja käsiteltävät henkilötietoryhmät

Schengenin tietojärjestelmän (SIS) tavoitteena on edistää korkean turvallisuuden tason säilyttämistä unionin vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella tukemalla kansallisten toimivaltaisten viranomaisten operatiivista yhteistyötä. Schengenin tietojärjestelmä on tiedonvaihtojärjestelmä, jonka avulla Schengenmaiden toimivaltaiset viranomaiset tallentavat ja hakevat tietoja etsintäkuulutetuista tai kadonneista henkilöistä, kadonneesta tai varastetusta omaisuudesta sekä EU:n ulkopuolisten kansalaisten palauttamispäätöskuulutuksista ja maahantulon tai maassa oleskelun epäämistä koskevista kuulutuksista.

Schengen järjestelmään syötetään henkilöitä ja esineitä koskevia etsintäkuulutuksia ja niihin liittyviä henkilötietoja palauttamis-, rajatarkastus- ja poliisiyhteistyöasetusten mukaisesti kahdeksaan eri kuulutusluokkaan.

Kuulutusluokat ovat seuraavat:

- Palauttamisasetuksen mukaan tehtävät palauttamiskuulutukset, jotka on tallennettava SIS-järjestelmään sellaisista kolmansien maiden kansalaisista, joista on tehty palauttamispäätös, jotta voidaan varmistaa, että paluuveto on noudatettu, ja jotta voidaan tukea palauttamispäätösten täytäntöönpanoa.
- Rajatarkastusasetuksen mukaisesti tehtävät kolmansien maiden kansalaisia koskevat kuulutukset syötetään maahantulon ja maassa oleskelun epäämiseksi.
- Poliisiasetuksen mukaisesti tehtäviä kuulutustyyppit ja niiden käyttötarkoitukset ovat seuraavat:
  - 26 artiklan mukaisesti tehtävät kuulutukset henkilöistä, joita etsitään kiinniottoa ja eurooppalaisen pidätysmääräyksen tai luovutussopimuksen perusteella tapahtuvaa luovuttamista varten.
  - 32 artiklan mukaisesti tehtävät kuulutukset kadonneista tai haavoittuvassa asemassa olevista henkilöistä, joiden matka olisi estettävä.
  - 34 artiklan mukaisesti tehtävät kuulutukset henkilöistä, joita etsitään oikeudelliseen menettelyyn osallistumista varten.
  - 36 artiklan mukaisesti tehtävät kuulutukset henkilöistä ja esineistä salaista tarkkailua, tiedustelutarkastuksia tai erityistarkastuksia varten.
  - 38 artiklan mukaisesti tehtävät kuulutukset esineistä takavarikointia tai rikosprosessin todisteena käyttämistä varten.
  - 40 artiklan mukaisesti tehtävät kuulutukset tuntemattomista etsintäkuulutetuista henkilöistä kansallisen lainsäädännön mukaista tunnistamista varten.

5.1 Palauttamisasetuksen mukaan tehtävät kuulutukset

Palauttamisasetuksen mukaan tehtäviin palauttamiskuulutuksiin saadaan tallentaa ainoastaan seuraavat tiedot:

- a) sukunimet
- b) etunimet
- c) syntymänimet
- d) aiemmat nimet ja peitenimet
- e) syntymäpaikka
- f) syntymäaika
- g) sukupuoli
- h) kaikki kansalaisuudet

- i) tieto siitä, onko asianomainen henkilö
  - aseistautunut
  - väkivaltainen
  - paennut tai karannut
  - vaarassa tehdä itsemurhan
  - uhka kansanterveydelle tai
  - osallistuuko hän terroristiseen toimintaan
- j) kuulutuksen syy
- k) kuulutuksen luonut viranomais
- l) viittaus päätökseen, jonka perusteella kuulutus on tehty
- m) toteutettava toimenpide, jos saadaan osuma
- n) linkit muihin kuulutuksiin
- o) tieto siitä, koskeeko palauttamispäätös sellaista kolmannen maan kansalaista, joka on uhka yleiselle järjestykselle, yleiselle turvallisuudelle tai kansalliselle turvallisuudelle
- p) rikoksen laji
- q) henkilötodistusten luokka
- r) maa, jossa henkilötodistukset on myönnetty
- s) henkilötodistusten numero (numerot)
- t) henkilötodistusten myöntämispäivä
- u) valokuvat ja kasvokuvat
- v) sormenjälkitiedot
- w) henkilötodistusten jäljennös, mahdollisuuksien mukaan värikopiona
- x) vapaaehtoista paluuta varten mahdollisesti määrätyn ajanjakson viimeinen päivä
- y) tieto siitä, onko palauttamispäätöksen täytäntöönpano keskeytetty tai onko sitä lykätty, myös muutoksenhaun johdosta
- z) tieto siitä, onko palauttamispäätöksen lisäksi määrätty maahantulokielto, jonka perusteella voidaan tehdä maahantulokieltoa ja oleskelukieltoa koskeva kuulutus.

5.2 Rajatarkastusasetuksen mukaisesti tehtävät kuulutukset

Rajatarkastusasetuksen mukaisesti tehtäviin kolmansien maiden kansalaisia koskeviin kuulutuksiin maahantulon ja maassa oleskelun epäämiseksi saadaan tallentaa ainoastaan seuraavat tiedot:

- a) sukunimet
- b) etunimet

- c) syntymänimet
- d) aiemmat nimet ja peitenimet
- e) mahdolliset muuttumattomat fyysiset erityistuntemerkit
- f) syntymäpaikka
- g) syntymäaika
- h) sukupuoli
- i) kaikki kansalaisuudet
- j) tieto siitä, onko asianomainen henkilö
  - aseistautunut
  - väkivaltainen
  - paennut tai karannut
  - vaarassa tehdä itsemurhan
  - uhka kansanterveydelle tai
  - osallistuuko terroristiseen toimintaan
- k) kuulutuksen syy
- l) kuulutuksen tehnyt viranomainen
- m) viittaus päätökseen, jonka perusteella kuulutus on tehty
- n) toteutettava toimenpide, kun saadaan osuma
- o) linkit muihin kuulutuksiin
- p) tieto siitä, onko asianomainen henkilö unionin kansalaisen tai muun 26 artiklassa tarkoitetun oikeudesta vapaaseen liikkuvuuteen nauttivan henkilön perheenjäsen
- q) tieto siitä, perustuuko maahantulon ja oleskelun epääminen
  - aiempaan tuomioon
  - vakavaan turvallisuushkaan
  - maahantuloa ja maassa oleskelua koskevan unionin tai kansallisen lainsäädännön kiertämiseen
  - maahantulokieltoon tai
  - rajoittavaan toimenpiteeseen
- r) rikoksen laji
- s) henkilötodistuksen (-todistusten) luokka
- t) maa, jossa henkilötodistus (-todistukset) on myönnetty
- u) henkilötodistuksen (-todistusten) numero (numerot)
- v) henkilötodistuksen (-todistusten) myöntämispäivä
- w) valokuvat ja kasvokuvat
- x) sormenjälkitiedot
- y) henkilötodistusten jäljennös, mahdollisuuksien mukaan värikopiona.

5.3 Poliisiyhteistyöasetuksen mukaisesti tehtävät kuulutukset

Poliisiasetuksen mukaisesti SIS-järjestelmään henkilöistä tehtyihin kuulutuksiin saadaan tallentaa ainoastaan seuraavat tiedot:

- a) sukunimet
- b) etunimet
- c) syntymänimet
- d) aiemmat nimet ja peitenimet
- e) mahdolliset muuttumattomat fyysiset erityistuntemerkit
- f) syntymäpaikka
- g) syntymäaika
- h) sukupuoli
- i) kaikki kansalaisuudet
- j) tieto siitä, onko asianomainen henkilö
  - aseistautunut
  - väkivaltainen
  - paennut tai karannut
  - vaarassa tehdä itsemurhan
  - uhka kansanterveydelle tai
  - osallistuuko hän terroristiseen toimintaan
- k) kuulutuksen syy
- l) kuulutuksen tehnyt viranomais
- m) viittaus päätökseen, jonka perusteella kuulutus on tehty
- n) toteutettava toimenpide, kun saadaan osuma
- o) linkit muihin kuulutuksiin
- p) rikoksen laji
- q) henkilön rekisteröintinumero kansallisessa rekisterissä
- r) tieto siitä minkä tyyppisestä tapauksesta on kyse, kun kuulutus koskee kadonneita tai haavoittuvassa asemassa olevia henkilöitä, joiden matka olisi estettävä
- s) henkilötodistusten luokka
- t) maa, jossa henkilötodistus (-todistukset) on myönnetty
- u) henkilötodistuksen (-todistusten) numero (numerot)
- v) henkilötodistuksen (-todistusten) myöntämispäivä
- w) valokuvat ja kasvokuvat
- x) DNA-tunnisteet
- y) sormenjälkitiedot
- z) henkilötodistusten jäljennös, mahdollisuuksien mukaan värikopiona.

5.3.1 Kuulutukset henkilöistä, joita etsitään kiinniottoa ja eurooppalaisen pidätysmääräyksen tai luovutussopimuksen perusteella tapahtuvaa luovuttamista varten

26 artiklan mukaisesti tehtävät kuulutukset tallennetaan kuulutuksen tehneen jäsenvaltion oikeusviranomaisen pyynnöstä. Jos henkilöä etsitään kiinniottoa ja eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteella tapahtuvaa luovuttamista varten, kuulutuksen tehneen jäsenvaltion on tallennettava SIS-järjestelmään kopio alkuperäisestä eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä.

5.3.2 Kuulutukset kadonneista tai haavoittuvassa asemassa olevista henkilöistä, joiden matka olisi estettävä.

32 artiklan mukaisesti tehtävät kuulutukset kadonneista tai haavoittuvassa asemassa olevista henkilöistä, joiden matka olisi estettävä on tallennettava seuraaviin ryhmiin kuuluvista henkilöistä:

- a) kadonneet henkilöt, jotka on tarpeen sijoittaa turvasäilöön
- b) kadonneet henkilöt, joita ei ole tarpeen sijoittaa turvasäilöön
- c) lapset, joihin kohdistuu vanhemman, perheenjäsenen tai huoltajan tekemä lapsikaappauksen riski ja joiden matka olisi estettävä
- d) lapset, joiden matka olisi estettävä, jos on konkreettinen ja ilmeinen riski siitä, että lapsi voidaan viedä pois tai että hän poistuu jäsenvaltion alueelta ja että hän voi joutua ihmiskaupan, pakkoavioliiton, naisten sukuelinten silpomisen tai muun tyyppisen sukupuoleen perustuvan väkivallan uhriksi tai joutua terrorismirikoksen uhriksi tai osalliseksi näihin rikoksiin tai tulla värvätyksi tai kutsutuksi aseelliseen ryhmään tai pakotetuksi osallistumaan aktiivisesti sotatoimiin
- e) haavoittuvassa asemassa olevat täysi-ikäiset, joiden matka olisi estettävä heidän suojelemisekseen, jos on konkreettinen ja ilmeinen vaara siitä, että heidät voidaan viedä pois tai että he poistuvat jäsenvaltio alueelta ja että he joutuvat ihmiskaupan tai sukupuoleen perustuvan väkivallan uhreiksi

DNA-tunniste saadaan lisätä kuulutuksiin kadonneista henkilöstä, jotka on tarpeen sijoittaa turvasäilöön ainoastaan sen jälkeen, kun on tehty laaduntarkastus sen varmistamiseksi, että tietojen vähimmäislaatuvaatimuksia ja teknisiä eritelmiä on noudatettu, ja ainoastaan silloin, kun valokuvia, kasvokuvia tai sormenjälkitietoja ei ole saatavilla tai ne eivät kelpaa tunnistamiseen. Niiden henkilöiden, jotka ovat kuulutuksen kohteena olevan henkilön suoraan ylenevää tai alenevaa polvea olevia sukulaisia tai sisarusia, DNA-tunnisteet voidaan lisätä kuulutukseen edellyttäen, että kyseiset henkilöt ovat antaneet nimenomaisen

suostumuksensa. Silloin kun kuulutukseen lisätään DNA-tunniste, tunniste saa sisältää vain tietoja, jotka ovat ehdottoman välttämättömiä kadonneen henkilön tunnistamiseksi.

5.3.3 Kuulutukset henkilöistä, joita etsitään oikeudelliseen menettelyyn osallistumista varten

34 artiklan mukaisesti tehtäviin kuulutuksiin henkilöistä, joita etsitään oikeudelliseen menettelyyn osallistumista varten, on tallennettavat tiedot:

- a) todistajista
- b) henkilöistä, jotka on haastettu tai joita etsitään haastettaviksi rikosprosessissa oikeusviranomaisten eteen vastaamaan teoista, joista heidät on asetettu syytteeseen
- c) henkilöistä, joille on ilmoitettava rikostuomiosta tai muista asiakirjoista, jotka liittyvät rikosprosessiin, jossa heidän on vastattava teoista, joista heidät on asetettu syytteeseen
- d) henkilöistä, joille on ilmoitettava vaatimuksesta saapua suorittamaan vapaudenmenetyksen käsittävää rangaistusta.

5.3.4 Henkilöistä ja esineistä salaista tarkkailua, tiedustelutarkastuksia tai erityistarkastuksia varten tehtävät kuulutukset

Artiklan 36 mukainen kuulutus henkilöistä salaista tarkkailua, tiedustelutarkastuksia tai erityistarkastuksia varten saadaan tallentaa rikosten ennalta estämiseksi, paljastamiseksi tai tutkimiseksi tai rikoksiin liittyvien syytetoimien toteuttamiseksi, rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä yleisen turvallisuuden uhkien ehkäisemiseksi. Edellä mainittuihin kuulutuksiin täytäntöönpaneva jäsenvaltio kerää ja toimittaa kuulutuksen tehneelle jäsenvaltiolle seuraavat tiedot kokonaan tai osittain:

- a) tieto siitä, että henkilö, josta on tehty kuulutus, tai esine, josta kuulutus on tehty, on löydetty
- b) tarkastuksen paikka, aika ja peruste
- c) matkareitti ja matkan päämäärä
- d) kuulutuksen kohteen mukana olevat henkilöt tai ajoneuvon, veneen tai ilma-aluksen matkustajat tai blankoasiakirjan tai myönnetyn henkilöasiakirjan haltijan mukana olevat henkilöt, joiden voidaan kohtuudella olettaa olevan yhteydessä kuulutuksen kohteeseen
- e) kuulutuksen kohteena olevan blankoasiakirjan tai myönnetyn henkilöasiakirjan käyttäjän selvinnyt henkilöllisyys ja henkilökohtaiset tunnistetiedot

- f) selosteen seuraavassa luvussa a, b, c, e, g, h, j, k ja l -alakohdissa tarkoitetut esineet tai muu kuin käteismaksuväline, jota on käytetty
- g) kuljetetut tavarat, mukaan lukien matkustusasiakirjat
- h) olosuhteet, joissa henkilö tai selosteen seuraavassa luvussa a, b, c, e, g, h, j, k ja l -alakohdissa tarkoitetut esineet tai muu kuin käteismaksuväline on löydetty
- i) kuulutuksen tehneen jäsenvaltion pyytämät muut tiedot 36 artiklan mukaisesti.

5.3.5 Kuulutukset esineistä takavarikointia tai rikosprosessin todisteena käyttämistä varten

Poliisiyhteistyöasetuksen artikla 38 mukainen kuulutus esineistä takavarikointia tai rikosprosessin todisteena käyttämistä varten tallennetaan seuraavista helposti tunnistettavista esineluokista:

- a) moottoriajoneuvot käyttövoimajärjestelmästä riippumatta
- b) perävaunut, joiden lastiton paino on yli 750 kg
- c) asuntovaunut
- d) teollisuuslaitteistot
- e) veneet
- f) veneiden moottorit
- g) kontit
- h) ilma-alukset
- i) ilma-alusten moottorit
- j) ampuma-aseet
- k) blankoasiakirjat, jotka on varastettu tai kavallettu, jotka ovat kadonneet tai jotka näyttävät kyseisiltä asiakirjoilta, mutta ovat väärä
- l) myönnetyt henkilöasiakirjat kuten passit, henkilökortit, oleskeluluvat, matkustusasiakirjat sekä ajokortit, jotka on varastettu tai kavallettu, jotka ovat kadonneet, jotka on mitätöity tai jotka näyttävät kyseisiltä asiakirjoilta, mutta ovat väärä
- m) ajoneuvojen rekisteröintitodistukset ja rekisterikilvet, jotka on varastettu tai kavallettu tai jotka ovat kadonneet, jotka on mitätöity tai jotka näyttävät kyseisiltä asiakirjoilta tai rekisterikilviltä, mutta ovat väärä
- n) setelit (rekisteröidyt setelit) ja väärät setelit
- o) tietotekniikkavälineet
- p) moottoriajoneuvojen yksilöitävissä olevat komponentit
- q) teollisuuslaitteistojen yksilöitävissä olevat komponentit
- r) muut tunnistettavissa olevat erityisen arvokkaat esineet.

5.3.6 Tuntemattomien etsintäkuulutettujen kansallisen lainsäädännön mukaista tunnistamista varten tehtävät kuulutukset

Poliisiyhteistyöasetuksen artikla 40 mukaisesti SIS-järjestelmään voidaan tallentaa tuntemattomia etsintäkuulutettuja henkilöitä koskevia kuulutuksia, jotka sisältävät sormenjälkitietoja. Näiden sormenjälkitietojen on oltava tutkittavina olevien terrorismirikosten tai muiden vakavien rikosten tekopaikoilta löytyneitä täydellisiä tai epätäydellisiä sormenjälkiä tai kämmenenjälkiä. Ne tallennetaan SIS-järjestelmään ainoastaan, jos voidaan osoittaa, että ne erittäin todennäköisesti kuuluvat rikosentekijälle. Kuulutus voidaan lisäksi syöttää vain, jos toimivaltainen viranomainen ei pysty selvittämään epäillyn henkilöllisyyttä minkään muun asiaankuuluvan kansallisen, unionin tai kansainvälisen tietokannan perusteella.

5.3.7 Täydentävät tiedot henkilöllisyyden väärinkäyttämisen varalta

Jos kuulutuksessa tarkoitettu henkilö saatetaan sekoittaa sellaiseen henkilöön, jonka henkilöllisyyttä on käytetty väärin, kuulutuksen tehneen jäsenvaltion on kyseisen henkilön nimenomaisella suostumuksella lisättävä kuulutukseen häntä koskevia tietoja, jotta voidaan välttää virheellisten tunnistusten aiheuttamat kielteiset seuraukset. Kaikilla henkilöillä, joiden henkilöllisyyttä on käytetty väärin, on oikeus peruuttaa suostumuksensa lisättyjen henkilötietojen käsittelyyn.

Sellaista henkilöä, jonka henkilöllisyyttä on käytetty väärin, koskevia tietoja saadaan käyttää ainoastaan seuraaviin tarkoituksiin: a) jotta toimivaltainen viranomainen pystyy erottamaan henkilön, jonka henkilöllisyyttä on käytetty väärin, kuulutuksessa tarkoitettusta henkilöstä ja b) jotta henkilö, jonka henkilöllisyyttä on käytetty väärin, pystyy todistamaan henkilöllisyytensä ja osoittamaan, että hänen henkilöllisyytensä on käytetty väärin. Henkilöstä, jonka henkilöllisyyttä on käytetty väärin, saadaan tallentaa SIS-järjestelmään ainoastaan seuraavat henkilötiedot ja niitä saadaan käsitellä SIS-järjestelmässä tämän artiklan soveltamiseksi ainoastaan silloin, kun henkilö, jonka henkilöllisyyttä on käytetty väärin, antaa nimenomaisen suostumuksensa kunkin tietoluokan osalta:

- a) sukunimet
- b) etunimet
- c) syntymänimet
- d) aikaisemmin käytetyt nimet ja peitenimet, jotka on mahdollisesti tallennettu erikseen

- e) mahdolliset muuttumattomat fyysiset erityistuntemerkit
- f) syntymäpaikka
- g) syntymäaika
- h) sukupuoli
- i) valokuvat ja kasvokuvat
- j) sormenjäljet, kämmenenjäljet tai molemmat
- k) kaikki kansalaisuudet
- l) henkilötodistuksen (-todistusten) luokka
- m) maa, jossa henkilötodistus (-todistukset) on myönnetty
- n) henkilötodistuksen (-todistusten) numero (numerot)
- o) henkilötodistuksen (-todistusten) myöntämispäivä
- p) henkilön osoite
- q) henkilön isän nimi
- r) henkilön äidin nimi.

5.3.8 Lisätiedot

Schengen alueen SIRENE-toimistot vaihtavat kuulutuksiin liittyviä tietoja keskenään. Tällaista tietojen vaihtoa kutsutaan lisätietojen vaihdoksi. Lisätietoja ovat esimerkiksi tiedot, jotka liittyvät kuulutettujen henkilöiden noutojärjestelyihin tai tieto siitä, että kuulutettu henkilö on löydetty.

Artiklan 26 kuulutukseen liittyvässä lisätietolomakkeessa ja kuulutukseen tallennettavassa eurooppalaisessa pidätysmääräyksessä, voi olla maininta henkilön rodusta tai etnisestä alkuperästä, poliittisesta mielipiteestä, uskonnollisesta tai filosofisesta vakaumuksesta, ammattiliiton jäsenyydestä, seksuaalisesta suuntautumisesta tai käyttäytymisestä, mikäli tämä on ollut syytä henkilöön kohdistuneeseen rikokseen ja sen vuoksi se on kuvattu rikoksen tai rikosten teko-olosuhteiden kuvauksessa.

6 Tietojen säännönmukainen luovuttaminen

Poliisi saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa Schengenin tietojärjestelmän kansallisen järjestelmän tietoja suojelupoliisille, Rajavartiolaitokselle, Tullille, Puolustusvoimille, syyttäjälle, Maahanmuuttovirastolle, Liikenne- ja viestintävirastolle, Hätäkeskuslaitokselle, ulkoministeriölle sekä Suomen edustustolle noudattaen, mitä SIS-asetuksissa säädetään. Tiedot saadaan luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona.

Schengenin tietojärjestelmän asetuksissa tarkoitetut lisätiedot on luovutettava SIRENE-toimiston välityksellä. SIRENE-toimistona toimii Keskusrikospoliisi Suomessa.

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirastolle (Europol) kaikista terrorismirikoksiin liittyvistä kuulutuksista saaduista osumista. Jäsenvaltiot voivat poikkeuksellisesti jättää ilmoittamatta osumasta Europolille, jos ilmoittaminen vaarantaisi meneillään olevat tutkimukset tai henkilön turvallisuuden tai olisi kuulutuksen tehneen jäsenvaltion olennaisten turvallisuussetujen vastaista.

7 Henkilötietojen poistaminen ja arkistointi

7.1 Kuulutusten voimassaoloajat

Pääsääntöisesti kuulutusten voimassaoloajaksi syötetään maksimivoimassaoloaika. Artiklan 26 mukaisissa kuulutuksissa henkilöistä, joita etsitään kiinniotta ja eurooppalaisen pidätysmääräyksen tai luovutussopimuksen perusteella tapahtuvaa luovuttamista varten voimassaoloaika määräytyy syyteoikeuden vanhenemispäivän mukaan. Kuulutus poistetaan, kun syyteoikeus vanhenee.

SIRENE-toimisto seuraa vanhenemassa olevia kuulutuksia ja jatkaa kuuluttamiensa kuulutusten voimassaoloaika ja muistuttaa ja tiedustelee kuuluttajalta tarvetta kuulutuksen voimassaolon jatkolle. Kukin jäsenvaltio voi tarvittaessa säätää lyhyemmistä tarkistusjaksoista kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti. Kuulutuksen tehnyt jäsenvaltio voi kuulutukseen liittyvän tarkistusjakson kuluessa päättää kattavan, lokitiedostoon kirjattavan yksilöllisen arvioinnin perusteella säilyttää henkilöä koskevan kuulutuksen pidemmän aikaa kuin tarkistusjakson ajan, jos säilyttäminen on tarpeen ja oikeasuhteista niiden tavoitteiden saavuttamiseksi, joita varten kuulutus tallennettiin.

Henkilöitä koskevat kuulutukset poistetaan automaattisesti kuulutukseen liittyvän tarkistusjakson päätyttyä, paitsi jos kuulutuksen tehnyt jäsenvaltio on ilmoittanut voimassaolon jatkamisesta.

7.1.1 Henkilökuulutuksille määritellyt voimassaoloajat

Kuulutuksia henkilöistä saadaan säilyttää ainoastaan sen ajan, joka on tarpeen niihin tarkoituksiin, joita varten ne on tehty.

Kuulutukset, jotka voidaan tallentaa viideksi vuodeksi ovat:

- palauttamista koskevat kuulutukset
- kolmansien maiden kansalaisia koskevat kuulutukset maahantulon ja maassa oleskelun epäämiseksi
- kuulutukset kadonneista henkilöistä, jotka on tarpeen sijoittaa turvasäilöön
- kuulutukset kadonneista henkilöistä, joita ei ole tarpeen sijoittaa turvasäilöön

Kuulutukset, joita voidaan säilyttää kolme vuotta ovat seuraavat:

- Kuulutukset henkilöistä, joita etsitään oikeudelliseen menettelyyn osallistumista varten.
- Kuulutukset tuntemattomista etsintäkuulutetuista henkilöistä kansallisen lainsäädännön mukaista tunnistamista varten.

Kuulutukset, joita voidaan säilyttää yksi vuosi ovat seuraavat:

- kuulutukset lapsista, joihin kohdistuu vanhemman, perheenjäsenen tai huoltajan tekemä lapsikaappauksen riski ja joiden matka olisi estettävä
- kuulutukset lapsista, joiden matka olisi estettävä, jos on konkreettinen ja ilmeinen riski siitä, että lapsi voidaan viedä pois tai että hän poistuu jäsenvaltion alueelta ja että hän voi joutua ihmiskaupan, pakko-avioliiton, naisten sukuelinten silpomisen tai muun tyyppisen sukupuoleen perustuvan väkivallan uhriksi tai joutua terrorismirikoksen uhriksi tai osalliseksi näihin rikoksiin tai tulla värvätyksi tai kutsutuksi aseelliseen ryhmään tai pakotetuksi osallistumaan aktiivisesti sotatoimiin
- kuulutukset haavoittuvassa asemassa olevista täysi-ikäiset, joiden matka olisi estettävä heidän suojelemisekseen, jos on konkreettinen ja ilmeinen vaara siitä, että heidät voidaan viedä pois tai että he poistuvat jäsenvaltio alueelta ja että he joutuvat ihmiskaupan tai sukupuoleen perustuvan väkivallan uhreiksi
- kuulutukset henkilöistä salaista tarkkailua, tiedustelutarkastuksia tai erityistarkastuksia varten.

7.1.2 Esinekuulutuksille määritellyt voimassaoloajat

Jäsenvaltio voi tallentaa yhdeksi vuodeksi kuulutukset esineistä salaista tarkkailua, tiedustelutarkastuksia tai erityistarkastuksia varten seuraavista esineistä:

- blankoasiakirjat, jotka on varastettu tai kavallettu, jotka ovat kadonneet tai jotka näyttävät kyseisiltä asiakirjoilta, mutta ovat väärinä
- myönnetyt henkilöasiakirjat kuten passit, henkilökortit, oleskeluluvat, matkustusasiakirjat sekä ajokortit, jotka on varastettu tai kavallettu, jotka ovat

kadonneet, jotka on mitätöity tai jotka näyttävät kyseisiltä asiakirjoilta, mutta ovat väärä

- moottoriajoneuvot käyttövoimajärjestelmästä riippumatta
- perävaunut, joiden lastiton paino on yli 750 kg
- asuntovaunut
- veneet
- kontit
- ilma-alukset
- ampuma-aseet

Poliisiyhteistyöasetuksen artikla 38:n mukaiset kuulutukset viranomaisten mitätöimistä matkustusasiakirjoista ja kuulutukset esineistä takavarikointia tai rikosprosessin todisteena käyttämistä varten voidaan tallentaa seuraavista esineistä kymmeneksi vuodeksi lukuun ottamatta kontteja, joiden voimassaoloaika on viisi vuotta ja tietotekniikkavälineitä, joiden voimassaoloaika on yksi vuosi:

- viranomaisten mitätöimät matkustusasiakirjat
- moottoriajoneuvot käyttövoimajärjestelmästä riippumatta
- perävaunut, joiden lastiton paino on yli 750 kg
- asuntovaunut
- teollisuuslaitteistot
- veneet
- veneiden moottorit
- kontit
- ilma-alukset
- ilma-alusten moottorit
- ampuma-aseet
- blankoasiakirjat, jotka on varastettu tai kavallettu, jotka ovat kadonneet tai jotka näyttävät kyseisiltä asiakirjoilta, mutta ovat väärä
- myönnettyt henkilöasiakirjat kuten passit, henkilökortit, oleskeluluvat, matkustusasiakirjat sekä ajokortit, jotka on varastettu tai kavallettu, jotka ovat kadonneet, jotka on mitätöity tai jotka näyttävät kyseisiltä asiakirjoilta, mutta ovat väärä
- ajoneuvojen rekisteröintitodistukset ja rekisterikilvet, jotka on varastettu tai kavallettu tai jotka ovat kadonneet, jotka on mitätöity tai jotka näyttävät kyseisiltä asiakirjoilta tai rekisterikilviltä, mutta ovat väärä
- setelit (rekisteröidyt setelit) ja väärät setelit
- tietotekniikkavälineet

- moottoriajoneuvojen yksilöitävissä olevat komponentit
- teollisuuslaitteistojen yksilöitävissä olevat komponentit

7.2 Kuulutusten poistaminen

7.2.1 Palauttamiskuulutukset

Kuulutuksen tehneen jäsenvaltion on poistettava palauttamista koskeva kuulutus viipymättä sen jälkeen, kun se on saanut vahvistuksen kuulutetun paluusta. Samalla on tarvittaessa tallennettava viipymättä maahantulokieltoa ja oleskelukieltoa koskeva kuulutus. Jos kolmannen maan kansalaisesta tehdystä palauttamista koskevasta kuulutuksesta saadaan osuma tämän saapuessa jäsenvaltioiden alueelle ulkorajojen kautta, ja kuulutuksen tehnyt maa saa tästä tiedon, on palauttamiskuulutus välittömästi poistettava ja tallennettava maahantulokieltoa ja oleskelukieltoa koskeva kuulutus.

Jos myöntävä jäsenvaltio ilmoittaa kuulutuksen tehneelle jäsenvaltiolle, että se aikoo myöntää oleskeluluvan tai pitkäaikaisen viisumin tai jatkaa sen voimassaoloa tai että se on päättänyt myöntää oleskeluluvan tai pitkäaikaisen viisumin tai jatkaa sen voimassaoloa, kuulutuksen tehneen jäsenvaltion on poistettava palauttamista koskeva kuulutus.

Jos jäsenvaltio harkitsee oleskeluluvan tai pitkäaikaisen viisumin myöntämistä kolmannen maan kansalaiselle, josta jokin toinen jäsenvaltio on tallentanut palauttamista koskevan kuulutuksen mutta ei ole antanut maahantulokieltoa, tai harkitsee oleskeluluvan tai pitkäaikaisen viisumin voimassaolon jatkamista, myöntävän jäsenvaltion on ilmoitettava viipymättä kuulutuksen tehneelle jäsenvaltiolle, että se aikoo myöntää tai on myöntänyt oleskeluluvan tai pitkäaikaisen viisumin. Myöntävän jäsenvaltion on viipymättä poistettava palauttamista koskeva kuulutus.

Jos ilmenee, että jäsenvaltio on tallentanut kolmannen maan kansalaisesta, jolla on toisen jäsenvaltion myöntämä voimassa oleva oleskelulupa tai pitkäaikainen viisumi, palauttamista koskevan kuulutuksen, kuulutuksen tehnyt jäsenvaltio voi päättää peruuttaa palauttamispäätöksen. Tällaisen peruuttamisen tapauksessa se poistaa välittömästi palauttamista koskevan kuulutuksen. Mikäli myöntävä jäsenvaltio ilmoittaa kuulutuksen tehneelle jäsenvaltiolle, että se pitää oleskeluluvan tai pitkäaikaisen viisumin voimassa, kuulutuksen tehneen jäsenvaltion on välittömästi poistettava palauttamista koskeva kuulutus.

Sen lisäksi, mitä edellä on mainittu, palauttamista koskevat kuulutukset on poistettava, kun toimivaltainen viranomainen on peruuttanut tai kumonnut päätöksen, jonka perusteella kuulutus tallennettiin. Palauttamista koskevat kuulutukset on poistettava myös silloin, kun asianomainen kolmannen maan kansalainen voi osoittaa poistuneensa jäsenvaltion alueelta palauttamispäätöksen mukaisesti. Sellaisesta henkilöstä tehdyt palauttamista koskevat kuulutukset, joka on saanut jonkin jäsenvaltion kansalaisuuden tai sellaisen muun valtion kansalaisuuden, jonka kansalaisilla on oikeus vapaaseen liikkuvuuteen unionin oikeuden mukaisesti, on poistettava heti, kun kuulutuksen tehnyt jäsenvaltio saa tiedon tai kun sille ilmoitetaan asetuksen (EU) 2018/1861 44 artiklan mukaisesti, että asianomainen henkilö on saanut tällaisen kansalaisuuden.

7.3 Rajatarkastusasetuksen mukaisesti tehtävät kuulutukset

Rajatarkastusasetuksen mukaiset maahantulon ja maassa oleskelun epäämistä koskevat kuulutukset on poistettava:

- kun toimivaltainen viranomainen on peruuttanut tai kumonnut päätöksen, jonka perusteella kuulutus tallennettiin tai
- kun oleskeluluvan tai pitkäaikaisen viisumin myöntämistä tai voimassaolon jatkamista edeltävä neuvottelu päättyy siihen, että myöntävä jäsenvaltio ilmoittaa kuulutuksen tehneelle jäsenvaltiolle, että se aikoo myöntää oleskeluluvan tai pitkäaikaisen viisumin tai jatkaa sen voimassaoloa tai että se on päättänyt myöntää oleskeluluvan tai pitkäaikaisen viisumin tai jatkaa sen voimassaoloa, kuulutuksen tehneen jäsenvaltion on poistettava maahantulon ja maassa oleskelun epäämistä koskeva kuulutus tai
- kun käy ilmi, että jokin jäsenvaltio on tallentanut maahantulon ja maassa oleskelun epäämistä koskevan kuulutuksen kolmannen maan kansalaisesta, jolla on toisen jäsenvaltion myöntämä voimassa oleva oleskelulupa tai pitkäaikainen viisumi ja jos neuvottelun tuloksena myöntävä jäsenvaltio ilmoittaa kuulutuksen tehneelle jäsenvaltiolle, että se pitää oleskeluluvan tai pitkäaikaisen viisumin voimassa, kuulutuksen tehneen jäsenvaltion on välittömästi poistettava maahantulon ja maassa oleskelun epäämistä koskeva kuulutus.
- Kuulutukset sellaisista kolmansien maiden kansalaisista, joihin sovelletaan rajoittavaa toimenpidettä, jonka tarkoituksena on estää henkilön tulo jäsenvaltioiden alueelle tai kauttakulku niiden kautta, on poistettava, kun rajoittava toimenpide on päättynyt, keskeytetty tai kumottu.

- Kuulutukset henkilöstä, joka on saanut jonkin jäsenvaltion kansalaisuuden tai sellaisen muun valtion kansalaisuuden, jonka kansalaisilla on oikeus vapaaseen liikkuvuuteen unionin oikeuden mukaisesti, on poistettava heti kun kuulutuksen tehnyt jäsenvaltio saa tiedon tai sille ilmoitetaan 44 artiklan mukaisesti, että kyseinen henkilö on saanut tällaisen kansalaisuuden.
- Kuulutukset on poistettava, kun kuulutuksen voimassaoloaika on päättynyt, ellei kuulutuksen tehnyt jäsenvaltio ole ilmoittanut kuulutuksen jatkamisesta. Mikäli kuulutuksen tehnyt jäsenmaa ei ole ilmoittanut kuulutuksen jatkamisesta, poistuu kuulutus automaattisesti sen voimassaoloajan umpeuduttua.

7.4 Poliisiyhteistyöasetuksen mukaisten kuulutusten poistaminen

Kuulutuksia esineistä saadaan säilyttää ainoastaan sen ajan, joka on tarpeen niihin tarkoituksiin, joita varten ne on tehty. Kuulutuksen tehnyt jäsenvaltio voi kuulutukseen liittyvän tarkistusjakson kuluessa päättää säilyttää esinettä koskevan kuulutuksen pidemmän aikaa kuin tarkistusjakson ajan, jos säilyttäminen on tarpeen niiden tavoitteiden saavuttamiseksi, joita varten kuulutus tallennettiin. Kun esinettä koskeva kuulutus liittyy henkilöä koskevaan kuulutukseen, se tarkistetaan poliisiyhteistyöasetuksen 53 artiklan mukaisesti. Tällaista kuulutusta säilytetään ainoastaan niin pitkään kuin kyseistä henkilöä koskeva kuulutus säilytetään.

Kuulutukset henkilöistä, joita etsitään kiinniotta ja eurooppalaisen pidätysmääräyksen tai luovutussopimuksen perusteella tapahtuvaa luovuttamista varten 26 artiklan nojalla, on poistettava, kun henkilö on luovutettu kuulutuksen tehneen jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille.

Kuulutukset on poistettava, kun kuulutuksen voimassaoloaika on päättynyt, ellei kuulutuksen tehnyt jäsenvaltio ole ilmoittanut kuulutuksen jatkamisesta. Mikäli kuulutuksen tehnyt jäsenmaa ei ole ilmoittanut kuulutuksen jatkamisesta, poistuu kuulutus automaattisesti sen voimassaoloajan umpeuduttua. Kuulutukset on poistettava myös silloin, kun toimivaltainen oikeusviranomainen on kansallisen lainsäädännön mukaisesti kumonnut oikeuden päätöksen, johon kuulutus perustui.

Kadonneita lapsia ja lapsia, joihin kohdistuu kaappauksen vaara, koskeva kuulutus on poistettava, kun

- tapaus on ratkennut, kun esimerkiksi lapsi on löydetty tai palautettu kotimaahansa tai täytäntöönpanevan jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ovat tehneet päätöksen lapsesta huolehtimisesta
- kuulutuksen voimassaoloaika on päättynyt, ellei kuulutuksen tehnyt jäsenvaltio ole ilmoittanut kuulutuksen jatkamisesta. Mikäli kuulutuksen tehnyt jäsenmaa ei ole ilmoittanut kuulutuksen jatkamisesta, poistuu kuulutus automaattisesti sen voimassaoloajan umpeuduttua tai
- kuulutuksen tehneen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen on tehnyt päätöksen asiassa

Kadonneita aikuisia, joiden osalta ei pyydetä turvaamistoimia, koskeva kuulutus on poistettava, kun

- toimenpide on toteutettu, kun täytäntöönpaneva jäsenvaltio on varmistanut henkilön olinpaikan
- kuulutuksen voimassaoloaika on päättynyt, ellei kuulutuksen tehnyt jäsenvaltio ole ilmoittanut kuulutuksen jatkamisesta. Mikäli kuulutuksen tehnyt jäsenmaa ei ole ilmoittanut kuulutuksen jatkamisesta, poistuu kuulutus automaattisesti sen voimassaoloajan umpeuduttua tai
- kuulutuksen tehneen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen on tehnyt päätöksen asiassa

Kadonneita aikuisia, joiden osalta pyydetään turvaamistoimia, koskeva kuulutus on poistettava, kun

- toimenpide on toteutettu, kun henkilö on sijoitettu turvasäilöön
- kuulutuksen voimassaoloaika on päättynyt, ellei kuulutuksen tehnyt jäsenvaltio ole ilmoittanut kuulutuksen jatkamisesta. Mikäli kuulutuksen tehnyt jäsenmaa ei ole ilmoittanut kuulutuksen jatkamisesta, poistuu kuulutus automaattisesti sen voimassaoloajan umpeuduttua tai
- kuulutuksen tehneen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen on tehnyt päätöksen asiassa

Haavoittuvassa asemassa olevia täysi-ikäisiä, joiden matka olisi estettävä heidän suojelemisekseen, ja lapsia, joiden matka olisi estettävä, koskeva kuulutus on poistettava, kun

- toimenpide on toteutettu eli henkilö on esimerkiksi sijoitettu turvasäilöön
- kuulutuksen voimassaoloaika on päättynyt, ellei kuulutuksen tehnyt jäsenvaltio ole ilmoittanut kuulutuksen jatkamisesta. Mikäli kuulutuksen tehnyt

- jäsenmaa ei ole ilmoittanut kuulutuksen jatkamisesta, poistuu kuulutus automaattisesti sen voimassaoloajan umpeuduttua tai
- kuulutuksen tehneen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen on tehnyt päätöksen asiassa.

Jos henkilö on sijoitettu laitokseen toimivaltaisen viranomaisen päätöksellä, kuulutus voidaan säilyttää siihen saakka, kunnes henkilö on palautettu kotimaahansa, sanotun kuitenkin rajoittamatta kansallisen lainsäädännön soveltamista.

Oikeudellista menettelyä varten 34 artiklan nojalla etsittyjä henkilöitä koskevat kuulutukset on poistettava, kun

- a) henkilön olinpaikasta on ilmoitettu kuulutuksen tehneen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle
- b) kun kuulutuksen voimassaoloaika on päättynyt, ellei kuulutuksen tehnyt jäsenvaltio ole ilmoittanut kuulutuksen jatkamisesta. Mikäli kuulutuksen tehnyt jäsenmaa ei ole ilmoittanut kuulutuksen jatkamisesta, poistuu kuulutus automaattisesti sen voimassaoloajan umpeuduttua tai
- c) kuulutuksen tehneen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen on tehnyt päätöksen asiassa.

Salaista tarkkailua, tiedustelutarkastuksia ja erityistarkastuksia varten 36 artiklan mukaisesti tehdyt kuulutukset on poistettava, kun

- a) kun kuulutuksen voimassaoloaika on päättynyt, ellei kuulutuksen tehnyt jäsenvaltio ole ilmoittanut kuulutuksen jatkamisesta. Mikäli kuulutuksen tehnyt jäsenmaa ei ole ilmoittanut kuulutuksen jatkamisesta, poistuu kuulutus automaattisesti sen voimassaoloajan umpeuduttua tai
- b) kuulutuksen tehneen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen on päättänyt poistaa ne.

Esineistä takavarikointia tai rikosprosessin todisteena käyttämistä varten 38 artiklan mukaisesti tehdyt kuulutukset on poistettava, kun

- a) esine on takavarikoitu tai on toteutettu vastaava toimenpide sen jälkeen, kun tarvittava lisätietojen vaihto on toteutettu asianomaisten SIRENE-toimistojen välillä tai esineestä tulee toisen oikeudellisen tai hallinnollisen menettelyn kohde
- b) kun kuulutuksen voimassaoloaika on päättynyt, ellei kuulutuksen tehnyt jäsenvaltio ole ilmoittanut kuulutuksen jatkamisesta. Mikäli kuulutuksen

- tehnyt jäsenmaa ei ole ilmoittanut kuulutuksen jatkamisesta, poistuu kuulutus automaattisesti sen voimassaoloajan umpeuduttua tai
- c) kuulutuksen tehneen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen on päättänyt poistaa ne.

Tuntemattomia etsintäkuulutettuja koskevat 40 artiklan mukaisesti tehdyt kuulutukset on poistettava, kun

- a) henkilö on tunnistettu
- b) kun kuulutuksen voimassaoloaika on päättynyt, ellei kuulutuksen tehnyt jäsenvaltio ole ilmoittanut kuulutuksen jatkamisesta. Mikäli kuulutuksen tehnyt jäsenmaa ei ole ilmoittanut kuulutuksen jatkamisesta, poistuu kuulutus automaattisesti sen voimassaoloajan umpeuduttua tai
- c) kuulutuksen tehneen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen on päättänyt poistaa sen.

Virheelliseksi todettu tieto, jota on säilytetty rekisteröidyn, muun asianosaisen tai poliisin henkilöstöön kuuluvan oikeuksien turvaamiseksi, poistetaan heti, kun tiedon säilyttäminen oikeuksien turvaamiseksi ei enää ole tarpeen.

Täydentävät tiedot henkilöllisyyden väärinkäyttämisen varalta on poistettava samanaikaisesti kuin vastaava kuulutus tai henkilön, jonka henkilöllisyyttä on käytetty väärin, sitä vaatiessa jo aikaisemmin.

Henkilötietoja, joita SIRENE-toimistolla on tiedostoissa toteutetun tietojen vaihdon tuloksena, säilytetään ainoastaan niin kauan kuin on välttämätöntä niiden tavoitteiden saavuttamiseksi, joita varten ne on toimitettu. Ne on joka tapauksessa poistettava viimeistään yhden vuoden kuluttua siitä, kun asianomainen kuulutus on poistettu Schengenin tietojärjestelmästä. Edellä olevan soveltamista ei rajoita jäsenvaltion oikeutta säilyttää kansallisissa tiedostoissa tietoja, jotka liittyvät tiettyyn kyseisen jäsenvaltion tallentamaan kuulutukseen tai kuulutukseen, jonka perusteella sen alueella on toteutettu toimenpiteitä. Siitä, kuinka pitkään kyseisiä tietoja saadaan säilyttää kansallisissa tiedostoissa, säädetään kansallisessa lainsäädännössä.

Sellaiset kuulutukset, joihin liittyy kansallisia toimenpiteitä, voidaan säilyttää SIRENE-toimiston asiankäsittelyjärjestelmässä 10 vuoden ajan niiden poistumisesta keskusjärjestelmästä. Lisätietojen vaihtamisen helpottamiseksi jäsenvaltioiden on säilytettävä SIRENE-toimistossa viitetiedot päätöksistä, joiden perusteella kuulutus on tehty.

Lokitiedot on poistettava kolmen vuoden kuluttua siitä, kun ne on luotu. Kuulutushistorian sisältävät lokitiedot on poistettava kolmen vuoden kuluttua kuulutusten poistamisesta. Lokitietoja saadaan kuitenkin säilyttää pidempään, jos niitä tarvitaan jo aloitetuissa valvontamenettelyissä.

8 Rekisteröidyn oikeudet

Läpinäkyvän ja avoimen informoinnin toteuttamiseksi sekä rekisteröidyn oikeuksien käytön edistämiseksi poliisi on asettanut kaikkien saataville kattavan informaatioaineiston www.poliisi.fi -sivustolle. Sivustolta löytyy yksityiskohtaista tietoa muun muassa siitä:

- miten rekisteröity voi tarkastaa itseään koskevat tiedot
- milloin tietojen tarkastusoikeutta voidaan rajoittaa
- miten ja millä edellytyksillä tietoja voi saada oikaistua tai poistettua
- miten lokitietoja käsitellään poliisissa ja
- miten poliisi rekisterinpitäjänä huolehtii rekisteröityjen oikeuksista ja henkilötietojen käsittelyn sisäisestä valvonnasta.

Sen seikan varmistamiseksi, että edellä mainittu informaatioaineisto on myös muulla tavalla asetettu kaikkien saataville, on jokaiseen poliisin asiakaspalvelupisteeseen sijoitettu poliisin henkilörekisterit -kansio, jossa on vastaavaa rekisteröidylle tarkoitettua informaatioaineistoa paperiasiakirjamuodossa.

8.1 Tarkastusoikeus / oikeus saada pääsy tietoihin

Jokaisella on lähtökohtaisesti oikeus saada rekisterinpitäjältä tieto siitä, käsitelläänkö häntä koskevia henkilötietoja ja jos kyseisiä tietoja käsitellään, rekisteröidyllä on oikeus pyynnöstä saada rekisterinpitäjältä rikosasioiden tietosuojalain 23 §:ssä mainitut tiedot.

Rekisteröidyn on edellä tarkoitettuihin tietoihin tarkastusoikeutta käyttäessään esitettävä tätä tarkoittava pyyntö henkilökohtaisesti rekisterinpitäjälle tai poliisilaitokselle ja pyytäjän on todistettava henkilöllisyytensä. Rekisteröidyllä voi olla mukanaan avustaja. Pyyntö on yksilöitävä riittävällä tarkkuudella siten, että pyynnöstä käy riittävällä tarkkuudella ilmi, mihin henkilörekisteriin tai sen osaan pyyntö on kohdistettu.

Rekisteröidyllä itsellään ei ole tarkastusoikeutta tietolähdetietoihin, Schengenin tietojärjestelmän kansallisen järjestelmän salaista tarkkailua,

tiedustelutarkastuksia ja erityistarkastuksia koskeviin henkilötietoihin, poliisin henkilötietolain 5–8 §:ssä tarkoitettuihin henkilötietoihin sisältyviin poliisin taktisia ja teknisiä menetelmiä koskeviin tietoihin, havainto- tai tietolähdetietoihin tai tekniseen tutkintaan käytettäviin tietoihin eikä henkilötietoihin, jotka on saatu poliisilain 5 luvun ja pakkokeinolain 10 luvun mukaisia tiedonhankintamenetelmiä käyttäen sekä sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 157 §:n nojalla.

Rekisteröidyn tarkastusoikeutta voidaan rajoittaa, jos se rekisteröidyn oikeudet huomioon ottaen on oikeasuhtaista ja välttämätöntä:

- 1) rikosten ennalta estämiselle, paljastamiselle, selvittämiselle tai rikoksiin liittyville syytetoimille taikka rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanolle aiheutuvan haitan välttämiseksi
- 2) viranomaisen muun tutkinnan, selvityksen tai vastaavan menettelyn turvaamiseksi
- 3) yleisen turvallisuuden suojelemiseksi
- 4) kansallisen turvallisuuden suojelemiseksi tai
- 5) muiden henkilöiden oikeuksien suojelemiseksi.

Jos rekisteröidyn tarkastusoikeutta lykätään, rajoitetaan tai se evätään, rekisterinpitäjän on ilman aiheutonta viivytystä ilmoitettava siitä rekisteröidylle kirjallisella todistuksella. Myös lykkäämisen, rajoittamisen ja epäämisen perustelut on ilmoitettava, paitsi jos niiden ilmoittaminen vaarantaisi epäämisen tai rajoittamisen tarkoituksen. Tarkastusoikeuden epäämisenä pidetään myös sitä, että rekisterinpitäjä ei ole kolmen kuukauden kuluessa pyynnön esittämisestä antanut kirjallista vastausta rekisteröidylle.

Rekisteröidyllä on oikeus pyytää tietosuojavaltuutettua tarkastamaan henkilötietojen ja niiden käsittelyn lainmukaisuus, jos rikosasioiden tietosuojalain tai muun lain nojalla rekisteröidyn tarkastusoikeutta on lykätty, rajoitettu tai evätty. Pyyntö on esitettävä henkilökohtaisesti tietosuojavaltuutetulle, rekisterinpitäjälle (Poliisihallitus) tai poliisilaitokselle ja pyytäjän on todistettava henkilöllisyytensä.

Rekisteröidyllä on oikeus saattaa asia tietosuojavaltuutetun käsiteltäväksi (toimenpidepyyntö), jos rekisteröity katsoo, että häntä koskevien henkilötietojen käsittelyssä rikotaan rikosasioiden tietosuojalakia tai muuta henkilötietojen käsittelyä koskevaa lakia.

Tietosuojavaltuutetun toimisto:

Käyntiosoite: Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki
Postiosoite: PL 800, 00531 Helsinki
Puhelinvaihe: 029 566 6700, Faksi: 029 566 6735
Sähköposti (kirjaamo): tietosuoja@om.fi

8.2 Henkilötietojen oikaiseminen, poistaminen ja käsittelyn rajoittaminen

Rekisterinpitäjän on oma-aloitteisesti tai rekisteröidyn vaatimuksesta ilman aiheetonta viivytystä oikaistava tai täydennettävä rekisteröityä koskeva, käsittelyn tarkoituksen kannalta virheellinen tai puutteellinen henkilötieto.

Rekisterinpitäjän on oma-aloitteisesti tai rekisteröidyn vaatimuksesta ilman aiheetonta viivytystä poistettava rekisteröityä koskevat henkilötiedot, jos niiden käsittely on vastoin rikosasioiden tietosuojalain lainmukaisuusvaatimuksen, käyttötarkoitussidonnaisuuden, tarpeellisuusvaatimuksen, virheettömyysvaatimuksen taikka erityisiä henkilötietoryhmiä koskevan käsittelyn säännöksiä.

Poistamisen sijasta rekisterinpitäjän on kuitenkin rajoitettava käsittelyä, jos:

- 1) rekisteröity kiistää tietojen paikkansapitävyyden eikä niiden paikkansapitävyyttä tai virheellisyyttä voida todentaa (rekisterinpitäjän on ennen tämän rajoituksen poistamista ilmoitettava siitä rekisteröidylle) tai
- 2) henkilötiedot on säilytettävä todistelua varten.

Rekisteröity voi esittää henkilötietojen oikaisemista, poistamista ja käsittelyn rajoittamista tarkoittavan pyynnön rekisterinpitäjälle tai muulle poliisiyksikölle.

Pyyntö tulee yksilöidä riittävällä tarkkuudella siten, että pyynnöstä käy ilmi:

- kenen henkilötiedoista asiassa on kyse
- mihin poliisin henkilötietoihin oikaisu-, poistamis- tai käsittelyn rajoittamispyyntö on kohdistettu
- miksi kyseiset tiedot ovat rekisteröidyn mielestä käsittelyn tarkoituksen kannalta puutteellisia, epätarkkoja tai virheellisiä ja mitä muutoksia rekisteröity vaatii kyseisiin tietoihin tehtävän sekä miksi henkilötietojen käsittelyä olisi rajoitettava.

Rekisterinpitäjällä on oikeus pyytää lisätietoja henkilöllisyyden vahvistamiseksi.

Rekisteröidyn henkilötietojen oikaisemiseen, poistamiseen ja käsittelyn rajoittamiseen liittyvää oikeutta voidaan rajoittaa, jos se rekisteröidyn oikeudet huomioon ottaen on oikeasuhtaista ja välttämätöntä:

- 1) rikosten ennalta estämiselle, paljastamiselle, selvittämiselle tai rikoksiin liittyville syytetoimille taikka rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanolle aiheutuvan haitan välttämiseksi
- 2) viranomaisen muun tutkinnan, selvityksen tai vastaavan menettelyn turvaamiseksi
- 3) yleisen turvallisuuden suojelemiseksi
- 4) kansallisen turvallisuuden suojelemiseksi tai
- 5) muiden henkilöiden oikeuksien suojelemiseksi.

Jollei rekisterinpitäjä hyväksy rekisteröidyn vaatimusta henkilötietojen oikaisemisesta, täydentämisestä, poistamisesta tai niiden käsittelyn rajoittamisesta, rekisterinpitäjän on ilmoitettava rekisteröidylle kirjallisella todistuksella kieltäytymisestä ja sen perusteista. Tiedot kieltäytymisen perusteista voidaan kokonaan tai osittain jättää antamatta siltä osin kuin se on välttämätöntä edellisessä kohdassa mainituilla perusteilla.

Rekisteröidyllä on oikeus pyytää tietosuojavaltuutettua tarkastamaan henkilötietojen ja niiden käsittelyn lainmukaisuus, jos rikosasioiden tietosuojalain tai muun lain nojalla rekisterinpitäjä ei hyväksy rekisteröidyn vaatimusta henkilötietojen oikaisemisesta, täydentämisestä, poistamisesta tai niiden käsittelyn rajoittamisesta (yhteystiedot edellä).

Rekisterinpitäjän on ilmoitettava virheellisten henkilötietojen oikaisemisesta sille viranomaiselle, jolta virheelliset henkilötiedot ovat peräisin. Jos henkilötietoja on oikaistu tai poistettu taikka niiden käsittelyä on rajoitettu rikosasioiden tietosuojalain 25 §:n nojalla, rekisterinpitäjän on ilmoitettava asiasta niille vastaanottajille, joille rekisterinpitäjä on luovuttanut kyseisiä tietoja. Vastaanottajan on oikaistava tai poistettava sillä olevat kyseiset henkilötiedot taikka rajoitettava niiden käsittelyä.

8.3 Rekisteröidyn muut oikeudet

Rekisteröidyn oikeutta vastustaa tietojen käsittelyä, oikeutta siirtää tiedot järjestelmästä toiseen ja oikeutta olla joutumatta automaattisen päätöksenteon kohteeksi ei sovelleta, kun poliisi käsittelee henkilötietoja tutkinta- ja valvontatehtäviin liittyvän poliisin lakisääteisen tehtävän yhteydessä ja poliisille kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi.

8.4 Rekisteröidyn oikeuksien käytön ja toimenpiteiden maksuttomuus

Rekisteröidylle rikosasioiden tietosuojalain perusteella annettavat ilmoitukset ja tiedot sekä rekisteröidyn tekemien pyyntöjen käsittelyminen ovat rekisteröidylle lähtökohtaisesti maksuttomia. Jos rekisteröidyn pyynnöt ovat kuitenkin niiden toistuvuudesta tai muusta syystä ilmeisen kohtuuttomia tai perusteettomia, rekisterinpitäjä voi kuitenkin periä toimenpiteestä maksun. Maksun määrän perusteista säädetään valtion maksuperustelaissa (150/1992). Jos rekisterinpitäjä on perinyt edellä mainituilla perusteilla maksun, sen on tarvittaessa osoitettava pyynnön ilmeinen perusteettomuus tai kohtuuttomuus.

9 Henkilötietojen suojaus ja valvonta poliisissa

Rekisterinpitäjän ja henkilötietojen käsittelijän tulee teknisin ja organisatorisin toimenpitein huolehtia henkilötietojen riittävästä suojaamisesta ottaen huomioon käsittelystä rekisteröidyn oikeuksille aiheutuva riski. Henkilötiedot on erityisesti suojattava oikeudettomalta käsittelyltä sekä vahingossa tapahtuvalta häviämiseltä, tuhoutumiselta ja vahingoittumiselta. Toimenpiteitä suunniteltaessa ja toteutettaessa tulee ottaa huomioon:

- 1) uusin tekniikka
- 2) toimenpiteiden toteuttamiskustannukset
- 3) käsittelyn luonne, laajuus, asiayhteys ja tarkoitukset
- 4) luonnollisen henkilön oikeuksiin kohdistuvat todennäköisyydeltään ja vakavuudeltaan vaihtelevat riskit.

Poliisihallinnon teknisen, hallinnollisen ja organisatorisen tietoturvallisuuden perustana on Poliisin tietoturva- ja tietosuojapolitiikka, jossa määritellään tietojen turvaamisen tavoitteet, vastuut ja toteutuskeinot poliisihallinnossa.

Tietoturvapolitiikkaa tarkennetaan useissa erillisissä määräyksissä ja ohjeissa.

Poliisihallitus on antanut ohjeen sisäisestä laillisuusvalvonnasta poliisissa ja eräistä muista oikeudellisista asioista poliisissa, joka luo puitteet poliisin laillisuusvalvonnan suunnittelulle ja toteutukselle sekä valvonnan tuloksista raportoinnille myös poliisin tietojärjestelmien käytön ja henkilötietojen käsittelyn valvonnan osalta.

Henkilörekisterien käytön ja henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuuden valvonnassa kiinnitetään erityistä huomiota käsiteltävien tietojen oikeellisuuteen ja tarpeellisuuteen, tietojen asianmukaiseen käyttöön, käyttöoikeuksien oikeellisuuteen ja ajantasaisuuteen sekä siihen, että tietoja käsitellään salassa

pidettävien tietoaaineistojen luokitusvaatimusten mukaisesti. Erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvien henkilötietojen käsittelyssä valvonnassa kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että rekisteröidyn oikeuksien turvaamisen edellyttämät tekniset ja organisatoriset suojaustoimet on toteutettu asianmukaisesti ja että kyseisiä henkilötietoja käsitellään ainoastaan silloin, kun se on välttämätöntä poliisille laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi.

10 Tietosuojaselosteiden saatavillapito

Poliisin tietosuojaselosteet on asetettu julkisesti kaikkien saataville sähköisessä muodossa poliisin valtakunnalliseen tietoverkkoon (www.poliisi.fi), poliisin sisäiseen tietoverkkoon (Intranet) sekä paperimuodossa jokaiseen poliisin asiakaspalvelupisteeseen.

Tietosuojaselosteet talletetaan lisäksi poliisin hallinnollisen asiankäsittelyn asianhallinta-, päätöksenteko- ja arkistointijärjestelmään (Acta).